

Міжнародний гуманітарний університет

Меленчук Н. І.

Академічна доброчесність та професійна етика

Методичні рекомендації для самостійної роботи

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
за спеціальністю 014.09 Середня освіта (Інформатика)

Одеса - 2025

Меленчук Н. І. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Академічна доброчесність та професійна етика» для спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика) освітнього рівня бакалавр / Н. І. Меленчук. Міжнародний гуманітарний університет – О.: МГУ, 2025. – 29 с.

Методичні рекомендації для самостійної роботи «Академічна доброчесність та професійна етика» затверджений на засіданні кафедри педагогіки та психології
(№ 1 від 29 серпня 2025 року)

Видання спрямоване закріпити та поглибити теоретичний навчальний матеріал з дисципліни «Академічна доброчесність та професійна етика»; містять методичні вказівки до структури курсу, перелік питань до заліку; список рекомендованих джерел та додатки в якому подані критерії оцінювання за дисципліною. Також важливим результатом методичного видання є систематизація теоретичного навчального матеріалу з метою підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу.

Зміст

Вступ.....	4
1 Очікувані компетентності, які планується сформувати та досягнення програмних результатів	5
2 Програма навчальної дисципліни «Академічна доброчесність та професійна етика»	7
3 Структура навчальної дисципліни «Академічна доброчесність та професійна етика»	10
4 Питання до практичних занять «Академічна доброчесність та професійна етика».....	11
5 Самостійна робота	13
6 Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань	13
7 Види та методи контролю	18
8 Питання до екзамену	19
9 Оцінювання здобувачів вищої освіти за навчальну дисципліну у міжнародному гуманітарному університеті	21
10 Критерії оцінювання за поточний контроль	22
11 Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів за екзамен..	22
12 Критерії загальних результатів оцінювання знань здобувачів	23
13 Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами	26
Рекомендована література	27

ВСТУП

Дисципліна «**Академічна доброчесність та професійна етика**» посідає важливе місце в структурно-логічній схемі підготовки фахівців вищого рівня освіти за спеціальністю 014.09 Середня освіта (Інформатика) освітнього рівня бакалавр і буде корисна майбутнім фахівцям при формуванні у них системи теоретичних знань та прикладних навичок щодо основних аспектів академічної доброчесності та організації наукового пошуку й набуття здобувачем основних компетенцій щодо проведення освітньо-наукової та професійної діяльності. Дисципліна охоплює всі тематичні блоки, що необхідні для формування у здобувачів сучасного професійного етичного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо фундаментальних основ академічної доброчесності та професійної етики. Ця дисципліна тісно переплітається з філософією, логікою, соціологією, етикою та складає підґрунтя для адекватного розуміння змісту багатьох дисциплін.

Мета дисципліни «**Академічна доброчесність та професійна етика**» ознайомлення здобувачів з принципами та правилами дотримання політики академічної доброчесності на прикладі вітчизняного й міжнародного досвіду; формування професійних компетентностей необхідних для засвоєння принципів академічної культури, здійснення наукового пошуку виконання професійної діяльності на основі етичних міркувань (мотивів); забезпечення здобувачів необхідними знаннями та інструментами в галузі професійної етики психолога необхідними для повноцінного функціонування в освітній і науковій спільноті, а також на ринку праці у майбутньому.

Передумови для вивчення дисципліни. Вивчається на початку навчання. Паралельно з вивченням навчальної дисципліни «Академічна доброчесність та професійна етика» здобувачі мають вивчати такі навчальні дисципліни, як «Загальна психологія», «Історія України та української культури», «Історія психологія».

1 ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Академічна доброчесність та професійна етика» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність до міжособистісної взаємодії, працювати в команді.

ЗК6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК7. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку й ведення здорового способу життя; цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність.

ЗК9. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК10. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології з дотриманням етично-правових норм в умовах євроінтеграційних процесів.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК2. Здатність формувати та розвивати мовно-комунікативні вміння та навички учнів, формувати й розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей.

ФК6. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.

ФК13. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, усвідомлюючи власні почуття, емоції та потреби, керувати власними емоційними станами; здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК17. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, навчатися впродовж життя.

Навчальна дисципліна «Академічна доброчесність та професійна етика» забезпечує досягнення результатів навчання, передбачених освітньою програмою:

РН2. Вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять за спеціальністю; аргументовано висловлювати власні думки державною мовою; використовувати мовні засоби для пояснення учням навчального матеріалу, постановки проблемних питань, відповідати на запитання, застосовувати мову та мовні засоби як інструмент мотивації учнів до пізнання навколишнього світу.

РН4. Реалізовувати свої громадянські права і обов'язки, усвідомлювати та утверджувати цінності демократичного суспільства у професійній діяльності, володіти методиками формування та розвитку ціннісних ставлень учнів.

РН12. Дотримуватися академічної доброчесності, вимог щодо охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

РН14. Підтримувати взаємодію між учнями для сприяння їхньому соціальному розвитку, формувати навички взаємодопомоги та співпраці, взаємодіяти з учасниками освітнього процесу конструктивно та безпечно, поважаючи розмаїття думок і поглядів, приймаючи та поцінуючи інакшість, взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах партнерства.

РН19. Добирати та застосовувати інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у педагогічній діяльності, визначати власні освітні потреби та обирати відповідні види, форми, програми професійного розвитку.

Навчальна дисципліна «Основи загальної психології» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПР), передбачених освітньою програмою:

РН8. Застосовувати методики і технології розвитку критичного мислення в учнів, визначати доцільність застосування різних методів наукового пізнання в освітньому процесі відповідно до змісту навчання, застосовувати різні підходи до розв'язання проблем, генерувати нові ідеї, демонструвати відкритість до ідей та рішень учасників освітнього процесу.

РН11. Орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, перевіряти її достовірність, оперувати нею у професійній діяльності.

РН13. Усвідомлювати вплив вікових особливостей учнів на різні сфери їх розвитку, психічні процеси та використовувати відповідні форми і методи

роботи з учнями; розпізнавати індивідуальні особливості учнів (навчальні стилі, типи темпераменту, особливості розвитку тощо) та враховує їх під час планування та здійснення освітнього процесу, враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів для формування мотивації учнів та організації їхньої пізнавальної діяльності, розвитку позитивної самооцінки, я-ідентичності.

РН14. Підтримувати взаємодію між учнями для сприяння їхньому соціальному розвитку, формувати навички взаємодопомоги та співпраці, взаємодіяти з учасниками освітнього процесу конструктивно та безпечно, поважаючи розмаїття думок і поглядів, приймаючи та поцінуючи інакшість, взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах партнерства.

РН15. Усвідомлювати власні почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами, володіти способами запобігання професійному вигоранню.

2 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Науково-методологічні засади курсу «Академічна доброчесність та професійна етика».

«Академічна доброчесність» як дефініція нового закону «Про освіту». Об'єкт, предмет та завдання курсу «Академічна доброчесність та етика наукового пошуку». Роль і місце академічної доброчесності в системі освіти. Зміст академічної доброчесності та її соціальне призначення. Об'єкт, предмет та завдання курсу «Академічна доброчесність та професійна етика». Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності й у системі вищої освіти.

Тема 2. Академічна доброчесність: поняття та правові засади

Академічна доброчесність» як правова та моральна дефініція. Предмет академічної доброчесності. Критерії визначення предмету академічної доброчесності. Всезагальний, загальний і спеціальні (окремі) методи та їх класифікація. Структура академічної доброчесності. Основні чинники структурних елементів академічної доброчесності. Права та обов'язки наукових працівників. Доброчесність в управлінні науковими колективами.

Тема 3. Організаційно-правові та технічні чинники академічної доброчесності

Закон України "Про освіту". Закон України "Про вищу освіту". Кодекс честі як засіб запобігання порушень у сфері вищої освіти. Права та обов'язки наукових працівників. Доброчесність в управлінні науковими колективами. Нормативно-правова база (кодекси, положення, правила, пам'ятки тощо) з

дотримання академічної доброчесності Міжнародного гуманітарного університету. Інформаційно-технічні засоби та ресурси перевірки академічних текстів на наявність плагиату. Синергія науковця та програмних засобів перевірки наукових робіт як вирішальний фактор виявлення проявів академічної недоброчесності. Основи роботи з антиплагіатними програмами (Strikeplagiarism та ін.) та їх засвоєння провідних принципів їх адекватного використання.

Тема 4. Академічна доброчесність як соціальний капітал сучасного університету

Університет як осередок підготовки і виховання ціннісних орієнтирів честі й толерантності. Шляхи формування нової академічної культури на принципах академічної свободи, суспільної відповідальності, пошани до людської гідності і дотримання академічної доброчесності. Закон України «Про вищу освіту» як джерело для створення правової оболонки для протидії окремим зловживанням академічною доброчесністю. Університет як середовище для проведення інноваційних академічних досліджень та навчання. Місце академічної доброчесності в процесі модернізації вищої школи. Причини деформації академічної культури здобувачів. Шляхи долаття академічної нечесності на різних рівнях. Діджиталізація наукової й освітньої сфер як один із чинників занепаду академічної доброчесності. Академічна культура як складова академічної доброчесності.

Тема 5. Наукова етика та комунікація у контексті актуальних проблем сучасності

Нові сфери морального регулювання наукової діяльності (публікація результатів, консультування, участь у експертизах). Проблема відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень. Моральне регулювання використання науково-технічних досягнень. Процеси глобалізації у сучасному суспільстві: етичний та науковий контекст. Позитивне самопозиціонування як шлях до успіху в професійній діяльності. Сучасна наукова комунікація у концепції Н. Лумана. Міжнародні конвенції про наукову комунікацію та статус ученого.

Тема 6. Моральні ідеали наукового середовища та проведення наукових досліджень

Академічне середовище як місце формування особливого ідеалу моральності, значення цього ідеалу для культури. Зв'язок моральних та професійних якостей наукового працівника. Поняття відповідальності в етиці. Види відповідальності. Відмінності «внутрішньої» етики науки як нормативного регулювання стосунків всередині самого наукового товариства. Наука і соціум: неоднозначність вимоги відповідальності науки. Необхідні моральні обмеження науки як виду людської діяльності. Можливість різного використання наукових

результатів. Етика науки та етика технології. Відповідальність вченого перед людством, країною, науковим товариством, науковою школою. Роль вченого у суспільстві. Моральні аспекти функціонування наукових шкіл.

Тема 7. Академічна нечесність та її попередження. Шляхи формування академічної культури.

Проблема авторства та першості у науці. Наукові публікації. Визначення авторства публікації. Авторство та співавторство. Авторський вклад. Авторська відповідальність. Авторські заслуги. Наукове відкриття; проблема новизни. Відкриття та сенсація. Першість у наукових відкриттях. Фальсифікація у науці. Фальсифікація як метод теоретичного пізнання та як зумисне введення в оману. Істина та хиба у логіці та науці. Відмінності між гіпотезою, моделюванням, проектуванням та фальсифікацією. Помилки та свідоме викривлення фактів. Фабрикація даних. Наука та її антиподи: лженаука, пара наука, псевдонаука; умови їхньої появи, розвитку та їхні моральні засади. Історичні приклади фальсифікацій: алхімія, расова теорія, клонування. Відповідальність за фальсифікацію у сучасній науці. Хабарництво та інші корупційні діяння: форми вияву, способи боротьби та запобігання. Антикорупційна діяльність в закладах вищої освіти.

Тема 8. Морально-етичні та правові вимоги до професії психолога.

Нормативно-правові документи регуляції професійної діяльності психолога. Правові та етичні принципи діяльності фахівців допомагаючих професій (лікар, педагог, соціальний працівник, психолог): спільне і відмінне. Зміст «Етичного кодексу психолога», що діє в Україні. Основні змістовні ідеї відповідних професійних кодексів інших країн. Основні поняття професійної етики психолога (відповідальність, компетентність, клієнтоцентрованість, конфіденційність, етичність (моральність), пропаганда психології, професійна кооперація). Професійні та етичні ризики психологічної професії психолога. Правова та моральна відповідальність психолога. Етичні та професійні проблеми обумовлені складнощами професійної діяльності, професійного становлення і розвитку. Характеристика основних понять: професіоналізм, платність психологічних послуг, позаслужбові стосунки, самовіддача, особистісні проблеми, маніпулювання.

Тема 9. Основи професійної етики в діяльності психолога

Особистісна етична позиція психолога при проведенні різних напрямків психологічної діяльності. Фахова компетентність та етичні принципи психолога-дослідника при проведенні діагностичних процедур. Етичні проблеми в процесі надання психологічної допомоги.

Морально-етичні принципи психолога-дослідника при виконанні наукової діяльності. Вербальні та невербальні складники дотримання професійної етики

психолога. Секрети успішної професійної комунікації психолога. Етичні навички ведення академічної дискусії та полеміки. Етика оприлюднення результатів психологічних досліджень та наукової дискусії. Проблема взаємної відповідальності психолога і клієнта. Проблема очікувань і установок. Ефективність допомоги як професійна та етична проблема. Авторитет психолога як етична проблема. Моральні проблеми роботи психолога в особливих ситуаціях. Імідж та етикет психолога.

3 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	практ.	сам. роб.		лекц.	практ.	сам. роб.
Тема 1. Науково-методологічні засади курсу «Академічна доброчесність та професійна етика» Теоретичні основи, принципи та значення академічної доброчесності у професійній діяльності. – формування ціннісного та методологічного підґрунтя академічної культури (ІК, ЗК1, РН4).	8	1	2	4	6	-	-	6
Тема 2. Академічна доброчесність: поняття та правові засади. Визначення академічної доброчесності, її складові та законодавче регулювання. – засвоєння нормативно-правових основ та принципів доброчесної поведінки (ЗК1, РН12).	8	1	2	4	8	1		6
Тема 3. Організаційно-правові та технічні чинники академічної доброчесності Механізми контролю, перевірки та попередження порушень у цифровому середовищі. – використання інструментів забезпечення доброчесності в освітньому процесі (ЗК10, РН12, РН19).	10	1	2	4	10	1		8
Тема 4. Академічна доброчесність, як соціальний капітал сучасного університету Значення академічної культури для розвитку освітніх і наукових інституцій. – усвідомлення ролі доброчесності у формуванні довіри та репутації (ЗК7, ФК6, РН4).	10	1	4	4	12	1	1	8
Тема 5. Наукова етика у контексті актуальних проблем сучасності. Сучасні виклики наукової етики та їх вплив на професійну поведінку. – формування етичного мислення та відповідальності в науковій діяльності (ЗК6, ФК6, РН4).	10	2	4	6	12	1	1	10
Тема 6. Моральні ідеали наукового середовища. Етичні норми, принципи та ідеали, що визначають поведінку науковця. – розвиток ціннісних орієнтацій та академічної культури (ЗК7, ФК6, РН4).	12	2	4	6	11	1	1	10
Тема 7. Етичні проблеми окремих стадій наукового діяльності. Етичні дилеми на етапах дослідження, публікації та поширення результатів. – формування здатності приймати обґрунтовані етичні рішення (ЗК8, РН8, РН12).	12	2	4	6	11	1	1	10
Тема 8. Академічна нечесність та шляхи її попередження. Види академічних порушень та ефективні способи їх профілактики. – розвиток відповідальної поведінки та	10	2	4	6	10	1		10

запобігання порушенням (ЗК1, РН12, ФК13).								
Тема 9. Інтелектуальна власність та її порушення. Шляхи формування академічної культури Основи інтелектуальної власності та механізми формування академічної доброчесності в освітньому середовищі. – дотримання авторського права та формування культури відповідального використання інформації (ЗК10, РН12, ФК2).	10	2	4	6	10	1		10
Усього годин	90	14	26	50	90	8	4	78
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН								

4 ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Науково-методологічні засади курсу «Академічна доброчесність та професійна етика» 1. «Академічна доброчесність» як дефініція нового закону «Про освіту». 2. Об'єкт, предмет та завдання курсу «Академічна доброчесність та етика наукового пошуку». 3. Роль і місце академічної доброчесності в системі освіти. 4. Нормативно-правова база (кодекси, положення, правила, пам'ятки тощо) з дотримання академічної доброчесності Міжнародного гуманітарного університету	2	
2	Тема 2. Академічна доброчесність: поняття та правові засади 1. Зміст академічної доброчесності та її соціальне призначення. 2. Предмет академічної доброчесності. 3. Критерії визначення предмету академічної доброчесності. 4. Всезагальний, загальний і спеціальні (окремі) методи та їх класифікація. 5. Структура академічної доброчесності. 6. Основні чинники структурних елементів академічної доброчесності.	4	1
3	Тема 3. Організаційно-правові та технічні чинники академічної доброчесності 1. Закон України "Про освіту". Закон України "Про вищу освіту". 2. Кодекс честі як засіб запобігання порушень у сфері вищої освіти. 3. Права та обов'язки наукових працівників. 4. Доброчесність в управлінні науковими колективами.	4	1
4	Тема 4. Академічна доброчесність, як соціальний капітал сучасного університету 1. Університет як осередок підготовки і виховання ціннісні орієнтирів честі й толерантності. 2. Шляхи формування нової академічної культури на принципах академічної свободи, суспільної відповідальності, пошани до людської гідності і дотримання академічної доброчесності. 3. Закон України «Про вищу освіту» як джерело для створення правової оболонки для протидії окремим зловживанням академічною доброчесністю. 4. Університет як середовище для проведення інноваційних академічних досліджень та навчання	4	1

5	Тема 5. Наукова етика у контексті актуальних проблем сучасності 1. Нові сфери морального регулювання наукової діяльності (публікація результатів, консультування, участь у експертизах). 2. Проблема відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень. 3. Моральне регулювання використання науково-технічних досягнень. 4. Процеси глобалізації у сучасному суспільстві: етичний та науковий контекст. 5. Сучасна наукова комунікація у концепції Н. Лумана. 6. Міжнародні конвенції про роль науки у суспільстві та статус ученого	4	1
6	Тема 6. Моральні ідеали наукового середовища 1. Академічне середовище як місце формування особливого ідеалу моральності, значення цього ідеалу для культури. 2. Зв'язок моральних та професійних якостей наукового працівника. 3. Поняття відповідальності в етиці. Види відповідальності. 4. Відмінності «внутрішньої» етики науки як нормативного регулювання стосунків всередині самого наукового товариства. 5. Наука і соціум: неоднозначність вимоги відповідальності науки. 6. Необхідні моральні обмеження науки як виду людської діяльності. 7. Можливість різного використання наукових результатів. 8. Етика науки та етика технології.	4	1
7	Тема 7. Етичні проблеми окремих стадій наукової діяльності 1. Проблема авторства та першості у науці. 2. Наукові публікації. Визначення авторства публікації. 3. Авторство та співавторство. 4. Авторський вклад. Авторська відповідальність. Авторські заслуги 5. Наукове відкриття; проблема новизни. Відкриття та сенсація. 6. Першість у наукових відкриттях.	4	1
8.	Тема 8. Академічна нечесність та шляхи її попередження. 1. Фальсифікація у науці. Фальсифікація як метод теоретичного пізнання та як зумисне введення в оману. 2. Істина та хиба у логіці та науці. Відмінності між гіпотезою, моделюванням, проектуванням та фальсифікацією. 3. Помилки та свідоме викривлення фактів. Фабрикація даних. 4. Наука та її антиподи: лженаука, пара наука, псевдонаука; умови їхньої появи, розвитку та їхні моральні засади. 5. Історичні приклади фальсифікацій: алхімія, расова теорія, клонування. 6. Відповідальність за фальсифікацію у сучасній науці.	4	1
9	Тема 9. Інтелектуальна власність та її порушення. Шляхи формування академічної культури 1. Поняття інтелектуальної власності, історія його становлення. 2. Авторське право. Об'єкти авторського права. Нормативні документи, що регулюють процеси встановлення, захисту та порушення інтелектуальної власності. 3. Можливості й правила використання інтелектуальної власності. 4. Відкритий доступ до знань (концепція «суспільного надбання», концепція відкритого дозволу (Open Access) в сучасному інформаційному просторі). 5. Види та способи порушення авторського права. 6. Захист авторських прав у світі та в Україні.	4	1

	7. Плагіат як явище: причини на передумови виникнення. 8. Плагіат від античності до сьогодні.		
	ВСЬОГО	26	8

5 САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Академічна доброчесність та професійна етика» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, презентацій тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

6 ТЕМАТИКА ТА ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Науково-методологічні засади курсу «Академічна доброчесність та професійна етика» Питання для обговорення 1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Основи академічної доброчесності». 2. Основні поняття курсу. 3. Цінності та цілі вищої освіти. 4. Функції університету як уособлення й поєднання освіти, науки і культури. 5. Основні засади європейської вищої освіти. 6. Концепції класичного університету. Університет від класичного до сучасного. 7. Академічна культура в університеті. 8. Університет як корпорація: корпоративна етика, партнерство «Здобувач-викладач», «Здобувач-Здобувач», «Здобувач-адміністрація». 9. Свобода вибору ВНЗ, спеціальності, вибіркового предмету, теми наукового дослідження і наукового керівника. 10. Академічна мобільність. 11. Право на здобуття якісної освіти, отримання належних знань і навичок, які дають змогу реалізувати себе як фахівця; підтримку й неупереджене ставлення з боку викладачів та адміністрації університету; на справедливе оцінювання результатів роботи.	4	6

	12. Здобувач як партнер у пошуку знань. Обов'язки Здобувача; регулювання університетськими положеннями. Діяльність Здобувачського самоврядування. Письмове завдання. Скласти перелік нормативно-правової бази (кодекси, положення, правила, пам'ятки тощо) з дотримання академічної доброчесності Міжнародного гуманітарного університету.		
2	Тема 2. Академічна доброчесність: поняття та правові засади Зміст академічної доброчесності та її соціальне призначення. Предмет академічної доброчесності. Критерії визначення предмету академічної доброчесності. Всезагальний, загальний і спеціальні (окремі) методи та їх класифікація. Структура академічної доброчесності. Основні чинники структурних елементів академічної доброчесності. Реалізація групового проекту «Кодекс честі нашої групи» / «Перспективи розвитку вищої освіти в Україні» Порядок проведення: 1. Здійснити аналіз базових положень кодексів честі українських вишів. 2. Виокремити ключові положення кодексу честі МГУ 3. Визначити права і обов'язки Здобувачів. 4. Сформулювати кодекс честі Здобувачів і Здобувачських груп. 5. Використовуючи сучасні інформаційні технології, створити мультимедійну презентацію результатів праці. 6. Презентувати результати роботи	4	6
3	Тема 3. Організаційно-правові та технічні чинники академічної доброчесності Проаналізувати нормативно-правові документи, регламентують академічну доброчесність Закон України «Про авторське право та суміжні права». Закон України «Про наукову і науковотехнічну діяльність». Закон України «Про освіту». Закон України «Про вищу освіту». Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників» (“The European Charter for Researchers”). «Європейський кодекс академічної доброчесності» (“The European Code of Conduct for Research Integrity”). Підготувати доповіді 1. Синергія науковця та програмних засобів перевірки наукових робіт як вирішальний фактор виявлення проявів академічної не доброчесності. 2. Положення університетів щодо регулювання етичних норм. 3. Правила поведінки Здобувачів на прикладі американських та європейських ЗВО. 4. Авторські права учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти. 5. Права та обов'язки Здобувачів у Положеннях про Здобувачське самоврядування, академічну доброчесність. Розв'язання ситуаційних задач (див. практикум) Виконання вправ	4	8
4	Тема 4. Академічна доброчесність, як соціальний капітал сучасного університету 1. “Academic Integrity Code” як тип регламентаційного документа у закладах вищої освіти США й Західної Європи. 2. Вплив світової традиції й національні витоки поняття академічної доброчесності в Україні.	4	8

	3. SAIUP – проект сприяння академічній доброчесності в Україні. 4. Кодекс академічної доброчесності у Міжнародному гуманітарному університеті 5. Кодекс професійної етики Міжнародного гуманітарного університету 6. Кодекс честі і гідності Здобувача Міжнародного гуманітарного університету 7. Положення про академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті Підготувати доповіді 1. Місце академічної доброчесності в процесі модернізації вищої школи. 2. Причини деформації Здобувачької академічної культури. 3. Шляхи долання академічної нечесності на різних рівнях. 4. Діджиталізація наукової й освітньої сфер як один із чинників занепаду академічної доброчесності. 5. Академічна культура як складова академічної доброчесності. 6. Основи роботи з антиплагіатними програмами Strikeplagiarism.com і Unichack та їх засвоєння провідних принципів їх адекватного використання. 7. Історія некоректних запозичень чужих текстів у культурі й науці античності, Середньовіччя та Відродження. 8. Формування законодавчої бази щодо захисту прав авторів наукових текстів у XX столітті. 9. Дослідження академічної нечесності Вільяма Бауерса. 10. Дослідження «кодексів честі» Дональда МакКейба і Лінди Тревіно (1993 р.). Виконання вправ		
5	Тема 5. Наукова етика у контексті актуальних проблем сучасності Підготувати письмові відповіді 1. Які сервіси не підтримують українську / російську мову тексту? 2. Які сервіси розпізнають синоніми? 3. Які сервіси мають найбільше / найменше функцій? 4. Які сервіси надають змогу пакетної перевірки? 5. Які сервіси не виконують пошук у мережі Internet? Підготувати доповіді 1. Шляхи боротьби з академічної нечесністю: зарубіжний досвід. 2. Позитивне самопозиціонування як шлях до успіху в професійній діяльності. 3. Мистецтво складання ефективного резюме. 4. Основні помилки в оформленні візитних карток. 5. Правила знайомства і вручення візитних карток у науковому товаристві. 6. Значення візитки в становленні наукової кар'єри. Практичне завдання 1. Скласти глосарій термінів та понять про академічну доброчесність, перелік вчинків академічної недоброчесності здобувачів 2. Які покарання за недоброчесні вчинки здобувачів пропонує Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти у своїх рекомендаціях 3. Заповнити таблицю з прикладами порушення та покарання академічної недоброчесності здобувачами вищої освіти. 4. Яке виявилось найжорсткіше покарання за академічну недоброчесність? 5. Яке виявилось найнеприпустиме порушення академічної недоброчесності?	4	10

	6. Які покарання не увійшли до остаточної системи? 7. Які порушення виявилися найнесуттєвими? 8. Яке виявилось найчастіше застосовне покарання?		
6	Тема 6. Моральні ідеали наукового середовища Підготувати доповіді 1. Інтелігенція та інтелігентність: їх зв'язок і нетотожність. 2. Комплексний характер поняття «інтелігентність». 3. Історія формування ідеалу інтелігентності. 4. Відповідальність як зворотний бік свободи. 5. Наука і соціум: неоднозначність вимоги відповідальності науки. 6. Відповідальність вченого перед людством, країною, науковим товариством, науковою школою. 7. Роль вченого у суспільстві. 8. Моральні аспекти функціонування наукових шкіл. Завдання 1. Підготувати порівняльну характеристику національного й зарубіжного ВНЗ з точки зору формування корпоративної етики й корпоративної культури. 2. Підготувати аналітичну довідку про Кодекс честі (корпоративної культури) у Міжнародному гуманітарному університеті 1. Списування: український і американський досвід. 2. Термінологічна лексика та слова іншомовного походження в усній та писемній науковій комунікації. 3. Риторичний інструментарій доповідача. 4. Порівняльна характеристика підручника та посібника як жанрів наукової літератури. 5. Порівняльний аналіз статті та тез як жанрів наукового стилю. 6. Порівняльна характеристика анотації, рецензії та відгуку як вторинних документів. 7. Проблеми наукового рецензування та шляхи їх вирішення. 8. Місце рецензії в історії наукової періодики.	6	10
7	Тема 7. Етичні проблеми окремих стадій наукової діяльності Завдання 1. Прочитати уривок зі статті Майка Редді та Вікторії Джоунз, написати есе «Сутність плагіату як академічного правопорушення» обсягом не менше 200 слів та висловити свою думку щодо наданого тлумачення терміну «плагіат» (за потреби запропонувати своє), умов, за яких вчинений акт плагіату може бути несвідомим, обов'язкової наявності доказів про намір вчинити акт плагіату і як це вплине на наявність порушення академічної доброчесності, щодо визначення поняття копіювання (навести приклади), запозичення ідей чи форм їх вираження, форм отримання користі від плагіату тощо. Підготувати відповіді 1. Яке тлумачення поняття плагіату пропонують Редді та Джоунз та як воно співвідноситься із поданим у законі України «Про освіту»? 2. Від чого може залежати визначення поняття «плагіату»? 3. Чи є академічним плагіатом помилка цитування? 4. Чи потребують посилання на джерело загальновідомі знання? 5. За яких умов Здобувачська робота може складатися з фрагментів творів інших авторів за наявності коректних посилань? Підготувати доповіді 1. Зв'язок академічної етики з професійною етикою.	6	10

	2. Конфлікти в площині «Здобувач – група»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій. 3. Конфлікти в площині «Здобувач – викладач»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій. 7. Конфлікти в площині «Здобувачська група – викладач»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій. 4. Конфлікти в площині «Здобувачська група – куратор»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій. 5. Конфлікти в площині «Здобувачська група – староста групи»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій. 6. Фальсифікація як метод теоретичного пізнання та як зумисне введення в оману. 7. Істина та хиба у логіці та науці. 8. Відмінності між гіпотезою, моделюванням, проектуванням та фальсифікацією. 9. Помилки та свідоме викривлення фактів. 10. Фабрикація даних. 11. Наука та її антиподи: лженаука, пара наука, псевдонаука; умови їхньої появи, розвитку та їхні моральні засади. 12. Історичні приклади фальсифікацій: алхімія, расова теорія, клонування. 13. Відповідальність за фальсифікацію у сучасні науці.		
8	Тема 8. Академічна нечесність та шляхи її попередження Практичне завдання 1. Вивчити запропоновані наукові роботи, виписати правові акти та їх зміст щодо плагіату, зробити висновок про співвідношення плагіату та порушення авторського права, аргументувати власну позицію з приводу сутності плагіату як злочину, правопорушення чи аморального вчинку. 2. Проаналізувати власну недоброчесну поведінку, відмітивши у таблиці, як часто це відбувається (див. практикум). Вагомі причини списувати чи не списувати розставити від найвагомої до невагомої, де місце розташування є балом, приписаним причині. Отримати дані анкетування від інших Здобувачів: для таблиці 6.1 підрахувати відсоток Здобувачів, які обрали той чи інший вчинок за його частотою; для інших двох анкет виконати ранжування за сумою балів від найменшої до найбільшої. Зробити висновки. Підготувати доповіді 1. Академічна нечесність та шляхи її попередження. 2. Основні прояви академічної нечесності. 3. Форми та методи запобігання академічній нечесності. 4. Проаналізувати Кодекси честі Міжнародного гуманітарного університету. 5. Професійні кодекси як транслятори фундаментальних моральних принципів в усі сфери професійної діяльності 6. Академічна доброчесність і академічна нечесність: випадок мого університету. 7. Інструкція з написання наукової статті. 8. Структура і функції Здобувачького самоврядування: досвід США. 9. Структура і функції Здобувачького самоврядування: досвід України. 10. Авторське право: від першого закону про авторське право («Статут королеви Анни» в Англії у(1710 р.) до сьогодні. Скласти есе на тему: «Інтелектуальна свобода»,	6	10

	Умови і причини «епідемії плагіату» в Україні Плагіат у цифровому світі		
9	Тема 9. Інтелектуальна власність та її порушення. Шляхи формування академічної культури Завдання 1. Охарактеризувати види та способи плагіату. Завдання 2. Виписати основні правила використання оригінальних текстів, цитування і оформлення покликань. Завдання 3. Проаналізувати Антиплагіатні програми. Механізм виявлення плагіату. Завдання 4. Провести аналіз результатів соціологічних опитувань щодо дотримання засад академічної доброчесності та виявів академічної нечесності в університетах. Завдання 5. Підготувати перелік питань скласти анкету щодо дотримання академічної доброчесності. Завдання 6. Провести анонімне опитування групи, обробити результати та зробити узагальнений звіт Питання для обговорення 1. Публічний виступ. Види публічних виступів. 2. Етапи підготовки до академічного публічного виступу. 3. Вербальні та невербальні складники усної наукової комунікації. 4. Секрети успішної промови. 5. Способи активізації та переконання слухачів. 6. Навички ведення академічної дискусії та полеміки. 7. Вербальні та невербальні прояви незгоди та толерантності. 8. Мистецтво слухати. 9. Етикет усної наукової інтеракції. Підготувати доповіді-презентації 1. Плагіат як соціальне явище: причини виникнення, форми існування, наслідки. 2. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи подолання. 3. Плагіат у масовій культурі. 4. Плагіат у мистецтві.	6	10
	Всього	50	78

7 ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання
	Для екзамену
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%
підсумковий контроль	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, екзамен(залік)
--	--

8 ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Зміст поняття «академічна доброчесність».
2. Особливості реалізації вимог академічної доброчесності факультету соціально-гуманітарного спрямування у класичному закладі вищої освіти.
3. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності й у системі вищої освіти.
4. Нормативно-правова база з дотримання академічної доброчесності в Україні та ХДУ.
5. Складові поняття академічної доброчесності.
6. Діджиталізація наукової й освітньої сфер як один із чинників занепаду академічної доброчесності.
7. Академічна культура як складова академічної доброчесності.
8. Зміст поняття Academic Integrity в західному науково-освітньому дискурсі.
9. Діяльність International Center for Academic Integrity (ICAI) при університеті Клемсона.
10. «Academic Integrity Code» як регламентаційний документ у закладах вищої освіти США й Західної Європи.
11. Вплив світової традиції й національні витоки поняття академічної доброчесності в Україні.
12. SAIUP – проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні.
13. «Кодекс академічної доброчесності» як регламентаційний документ у закладах вищої освіти України (на прикладі ХДУ).
14. Зміст та характеристика поняття «фабрикація даних».
15. Зміст та характеристика поняття «фальсифікація даних».
16. Різновиди фабрикації та фальсифікації даних у соціально-гуманітарних наукових дослідженнях.
17. Шляхи виявлення фабрикації та фальсифікації даних.
18. Способи запобігання фабрикації й фальсифікації й покарання за них.
19. Хабарництво: форми вияву, способи боротьби з явищем та запобігання йому.
20. Академічний саботаж: форми вияву, шляхи запобігання.
21. Визначення та характеристика поняття «плагіату».
22. Характеристика «навмисного» й «ненавмисного» плагіату.
23. Характеристика основних різновидів академічного плагіату.
24. Самоплагіат у науковій діяльності.
25. Ознаки академічного плагіату. Способи виявлення плагіату.
26. Шляхи запобігання плагіату в соціально-гуманітарних дослідженнях.
27. Характеристика відмінності академічного плагіату й помилок цитування.
28. Формування вітчизняної та закордонної законодавчої бази щодо захисту прав авторів наукових текстів у XX столітті.
29. Дослідження академічної нечесності Вільяма Бауерса.

30. Дослідження «кодексів честі» Дональда МакКейба і Лінди Тревіно (1993 р.).
31. Політика академічної доброчесності, запропонована в межах проекту “The Academic Integrity Standards Project” (2010–2012).
32. «Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (2018) як інструктивний документ для викорінення явища плагіату в науці.
33. Система покарань і санкцій, що вживаються в Україні та за кордоном щодо випадків академічного плагіату.
34. Історія боротьби з порушеннями академічної доброчесності в освіті (на прикладі МГУ).
35. Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти.
36. Основні вияви плагіату в освітньому процесі.
37. Механізми встановлення факту плагіату в навчально-методичній діяльності професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти.
38. Нормативно-правові засади попередження плагіату у викладацькій діяльності.
39. Основні різновиди плагіату в навчальній діяльності.
40. Механізми встановлення факту плагіату в роботах здобувачів вищої освіти (на прикладі МГУ).
41. Формування у здобувачів вищої освіти системи мотивації до навчання, яка виключає використання плагіату.
42. Характеристика основних положень Закону України «Про авторське право та суміжні права».
43. Характеристика основних положень Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (стосовно дотримання академічної доброчесності).
44. Характеристика основних положень Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту» (розділи стосовно дотримання академічної доброчесності).
45. Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників» (“The European Charter for Researchers”).
46. Характеристика основних положень «Європейського кодексу академічної доброчесності» (“The European Code of Conduct for Research Integrity”).
47. Обман у освітньому процесі. Різновиди обману в діяльності викладача вищої школи. Способи запобігання обману.
48. Способи запобігання обману в освітньому процесі. Індивідуалізація завдань як шлях запобігання списуванню в процесі навчальної діяльності.
49. Списування як різновид академічної недоброчесності. Причини списування. Способи запобігання списуванню.
50. Хабарництво в освітньому процесі. Способи боротьби з ним.
51. Необ’єктивне оцінювання в системі вищої освіти. Способи запобігання необ’єктивному оцінюванню.

52. Відповідальність за порушення академічної доброчесності професорсько-викладацьким складом закладу вищої освіти й здобувачами вищої освіти. Заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності.
53. Просвітницька й виховна робота в системі запобігання порушень академічної доброчесності.
54. Функціонування комісії з питань академічної доброчесності у закладах вищої освіти.
55. Проведення опитувань учасників освітнього процесу як інструмент боротьби з академічною нечесністю.
56. Університет як осередок підготовки і виховання ціннісні орієнтирів честі й толерантності.
57. Шляхи формування нової академічної культури на принципах академічної свободи, суспільної відповідальності, пошани до людської гідності і дотримання академічної доброчесності.
58. Закон України «Про вищу освіту» як джерело для створення правової оболонки для протидії окремим зловживанням академічною доброчесністю.
59. Університет як середовище для проведення інноваційних академічних досліджень та навчання.
60. Нові сфери морального регулювання наукової діяльності (публікація результатів, консультування, участь у експертизах).
61. Проблема відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень.
62. Моральне регулювання використання науково-технічних досягнень.
63. Процеси глобалізації у сучасному суспільстві: етичний та науковий контекст.
64. Сучасна наукова комунікація у концепції Н. Лумана.
65. Міжнародні конвенції про роль науки у суспільстві та статус ученого
66. Академічне середовище як місце формування особливого ідеалу моральності, значення цього ідеалу для культури.
67. Зв'язок моральних та професійних якостей наукового працівника.
68. Поняття відповідальності в етиці. Види відповідальності.
69. Відмінності «внутрішньої» етики науки як нормативного регулювання стосунків всередині самого наукового товариства.
70. Наука і соціум: неоднозначність вимоги відповідальності науки.
71. Необхідні моральні обмеження науки як виду людської діяльності.
72. Можливість різного використання наукових результатів.
73. Етика науки та етика технології.
74. Проблема авторства та першості у науці.
75. Наукові публікації. Визначення авторства публікації.
76. Авторство та співавторство.
77. Авторський вклад. Авторська відповідальність. Авторські заслуги
78. Наукове відкриття; проблема новизни. Відкриття та сенсація.
79. Першість у наукових відкриттях.

80. Фальсифікація у науці. Фальсифікація як метод теоретичного пізнання та як зумисне введення в оману.

81. Істина та хиба у логіці та науці. Відмінності між гіпотезою, моделюванням, проектуванням та фальсифікацією.

82. Помилки та свідоме викривлення фактів. Фабрикація даних.

83. Наука та її антиподи: лженаука, пара наука, псевдонаука; умови їхньої появи, розвитку та їхні моральні засади.

84. Історичні приклади фальсифікацій: алхімія, расова теорія, клонування.

85. Відповідальність за фальсифікацію у сучасній науці.

86. Поняття інтелектуальної власності, історія його становлення.

87. Авторське право. Об'єкти авторського права. Нормативні документи, що регулюють процеси встановлення, захисту та порушення інтелектуальної власності.

88. Можливості й правила використання інтелектуальної власності.

89. Відкритий доступ до знань (концепція «суспільного надбання», концепція відкритого дозволу (Open Access) в сучасному інформаційному просторі).

90. Види та способи порушення авторського права.

91. Захист авторських прав у світі та в Україні.

92. Плагіат як явище: причини на передумови виникнення.

93. Плагіат від античності до сьогодні.

94. Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею

95. Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності

96. Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми

97. Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі

98. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування

99. Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання

100. Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі

9 ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ У МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

***(поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат
оцінювання)***

ЕКЗАМЕН

<i>Поточний контроль</i>

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **екзамен** (максимум 50 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 30 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 6;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виносить на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 10- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2.

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

10 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2» - виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» - виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

11 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ЗА ЕКЗАМЕН (максимум 50 балів)

Рівень знань оцінюється:

- від 40 до 50 балів - студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки;
- від 30 до 40 балів - студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді;
- 20 - 30 балів - студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.
- 10 - 20 балів - володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- 0 - 10 балів - володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.

12 КРИТЕРІЇ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з

- виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
 - «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
 - «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
 - «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
 - «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
 - «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

12 ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд "Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики"; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України./ Упоряд. В.Г.Панок, І.І.Цушко, А.Г. Обухівська. К.: Шк. світ. 2008. 256 с.
4. Колтунович Т.А. Етичний кодекс психолога: Навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2007. 232с.
5. Піркова О.Д. Професійна етика психолога-практика. Навч.-метод. посіб. К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. 150 с.
6. Плагіат у Здобувачських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб. Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. 44 с.
7. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 276 с.
8. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.
9. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. 124 с.

Допоміжна

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Городнова Н.М. Кабінет психолога в системі освіти. – К.: Шк.. світ, 2009. – 128 с. (Бібліотека "Шкільного світу").
3. Гриценко Л. І. З досвіду роботи регіональних психологічних служб із формування здорового способу життя в учнівської молоді: Методичний посібник / О.М.Сироватко, Н.М.Городнова та ін.; За наук. ред. І.І.Цушка. – К.: Ніка-Центр, 2008. – 384 с.
4. Науково-методичні засади діяльності психологічної служби: Навчально-методичний посібник; В 2 т. / За ред.. В.Г.Панка, І.І.Цушка. К.: Ніка-Центр, 2005. Т.1. 328 с.; Т.2. 284 с.
5. Основи практичної психології /В.Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін.: Підручник. К.: Ли-бідь. Третє стереотипне видання.2006. 536 с.
6. Панок В.Г., Рудь Г.В. Психологія життєвого шляху особистості:

Монографія. К.: Ніка-Центр, 2006. 280 с.

7. Психологічна служба : Підруч. / [В.Г.Панок (наук. ред.), А.Г.Обухівська, П86 В.Д.Острова та ін.]. – Київ : Ніка-Центр, 2016. – 362 с.

8. Терлецька Л. Г. Основи психодіагностики: Навч. посіб. К. : Главник, 2006. 144 с.

9. Технологія консультування / Васьківська С. В. – К. : Главник, 2005. – 96 с.

10. Титаренко Т. М. Кризове психологічне консультування. К. : Главник, 2004. – 196 с.

11. Тренінгові, соціально-реабілітаційні і навчальні програми із формування здорового способу життя в учнівської і студентської молоді: Метод. посіб. / Кудрявцева Ю.В., Осадько О.Ю., Гулько О.М та ін.; За наук. ред. Панка В.Г., Городнової Н.М., Лунченко Н.В. – К.: Ніка-Центр, 2008. – 180 с.

12. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: Навч. посіб. К. : ВД “Професіонал”, 2005. 656 с.

13. Прокопенко А.В. Психогігієна. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 229 с.

14. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2012. 320 с.

15. Цокур О.С. «Кодекс честі» в системі вищої освіти США. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». Черкаси, 2009. Вип. 150. С. 57–62.

16. Лист МОН № 1/9-565 від 26.10.17 року Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти.

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-медична бібліотека України – ukrlibworld.kiev.ua/med4.gntb.n-t.org

2. Електронні підручники он-лайн «Педагогіка і психологія» – <http://chitalka.info/psy.html>

3. Етичний кодекс психолога України <http://association.com.ua/association/association-normative-base/association-ethic-code-of-psychologist>

4. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrainy.pdf>

5. Закон України від 01.07.2014 №1556-VII "Про вищу освіту" (із змінами і доповненнями). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

6. Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII “Про освіту”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

7. Закон України Про авторське право і суміжні права від 23.12.1993 № 3792-XII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

8. Кодекс академічної доброчесності у Міжнародному гуманітарному університеті https://docs.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/kodex_akad_dobr.pdf

9. Кодекс професійної етики Міжнародного гуманітарного університету

- https://docs.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/kodex_profes_etiki.pdf
10. Кодекс честі і гідності Здобувача Міжнародного гуманітарного університету https://docs.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/kodex_chesti_gidn_st.pdf
11. Колтунович. Т.А Етичний кодекс психолога. 2007. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://medbib.in.ua/etichniy-kodeks-psihologa654.html>
12. Наукова періодика України – <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
13. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – nbuv.gov.ua
14. Національна парламентська бібліотека України – nplu.kiev.ua
15. Положення про академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті https://docs.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_akad_dobroch.pdf
16. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL: <https://saiup.org.ua/>
17. Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ) – lucl.lucl.kiev.ua.ukrbook.net
18. Редді Майк, Джоунз Вікторія. Соціальна модель плагіату. URL: https://naqa.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/05/UKR_TOWARDS_A_SOCIAL_MODEL_OF_PLAGIARISM.pdf
19. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>
20. Сміт Гелен, Ріджвей Джим. Чому Здобувачи списують (за їхніми словами та зі слів інших). URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/UKR_Why_students_cheat.pdf
21. Українська електронна бібліотека – lib.com.ua Академічне письмо та бібліографія. URL: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1
22. The European Code of Conduct for Research Integrity. URL: https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-of-conduct_en.pdf

Методичне видання

Меленчук Наталія Іванівна

Академічна доброчесність та професійна етика

Методичні рекомендації для самостійної роботи

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
за спеціальністю 014.09 Середня освіта (Інформатика)